

Sputum je neinvazivni uzorak koji ima i najmanju osjetljivost (oko 60%), stoga se preporuča materijal uzorkovati triput (tri dana zaredom), naravno, prije antibiotskog liječenja, a kako bi se povećala osjetljivost metode. *Napomena:* Iskašljaj se teško dobiva na ispravan način, bez miješanja sa slinom.

UZIMANJE :

1. Ekspektorirani iskašljaj

Zbog nakupljanja sekreta tijekom noći najbolje je uzeti prvi jutarnji iskašljaj, neposredno nakon buđenja

Zube i usnu šupljinu isprati prokuhanom običnom vodom ili sterilnom fiziološkom otopinom (ne rabiti sredstva koja djeluju baktericidno npr. pastu za zube).

Pacijent treba nekoliko puta duboko udahnuti, a zatim iz dubine treba iskašljati i iskašljaj izravno izbaciti u sterilnu posudicu sa poklopcem na navoj

Potrebna količina uzorka je ≥ 2 ml (minimalno 1 ml)

Ako je iskašljavanje otežano, preporuča se uzeti tople napitke, inhalirati se ili u sjedećem položaju staviti glavu među koljena (tako se lakše iskašlja).

2. Inducirani iskašljaj

Ukoliko je nemoguće dobiti iskašljaj onda uzima inducirani sputum. Pacijent nakon ispiranja usta vodom inhalira oko 25 ml zagrijane fiziološke otopine ili hipertonične otopine soli (3-15%) kroz 10-20 minuta. Daljnji je postupak uzorkovanja isti kao kod iskašljaja.

Sputum treba transportirati u laboratorij do 2 sata nakon uzimanja.

U slučaju odgođenog transporta uzorak se pohranjuje na $+4^{\circ}\text{C}$ do 24 sata od uzimanja.

NALAZ :

Nalaz sputuma se sastoji od mikroskopskog nalaza i nalaza kulture. Na osnovu mikroskopskog nalaza (odnosa PMN- a i epitelnih stanica) može se vidjeti je li uzorak dobiven na ispravan način i kvalitetan za interpretaciju nalaza.

Ukoliko se u kulturi izoliraju patogene bakterije od njih se izrađuje antibiogram.

Nalaz sputuma na kulturu i antibiogram izdaje se nakon 4 dana. Liječnik koji je uputio pacijenta može dobiti informacije o tijeku pretrage na telefon 300-852.